

Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

Horarios

Horarios

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V01G400V01101	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I	1c	6
V01G400V01102	Lingüística: Introducción á lingüística aplicada	1c	6
V01G400V01103	Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais	1c	6
V01G400V01104	Literatura: Introducción aos estudos literarios	1c	6
V01G400V01105	Idioma moderno: Lingua portuguesa I	1c	6
V01G400V01201	Historia: Historia das culturas ibéricas	2c	6
V01G400V01202	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II	2c	6
V01G400V01203	Literatura: Teoría da literatura	2c	6
V01G400V01204	Lingüística: Lingüística xeral	2c	6
V01G400V01205	Literatura: Crítica literaria	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I			
Código	V01G400V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Sueiro Justel, Joaquín			
Profesorado	Sueiro Justel, Joaquín			
Correo-e	jsueiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Primeira materia do grao que estuda a gramática do galego e do español. Preséntase unha introdución aos fundamentos das gramáticas e á identificación das unidades e relacións gramaticais.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Perfecto dominio instrumental das linguas española e galega.	A1	B4	C1	D2
	A2	B5	C2	D10
	A5	B7	C5	D11
		B9	C8	D12
			C15	
			C20	

Coñecemento dos diferentes tipos de gramáticas das linguas galega e española.	A1	B1	C1	D2
	A2	B4	C2	D5
	A5	B5	C5	D8
		B7	C8	D10
		B9	C15	D11
			C20	D12
Adquirir habilidades sobre o proceso de dimensionado de instalacións de bombeo e máquinas de fluídos.				
Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística	A1	B1	C1	D2
	A2	B5	C2	D5
	A5	B7	C5	D8
		B9	C8	D10
			C15	D11
			C20	D12
Capacidade de análise e comentario das ideas lingüísticas presentes nas gramáticas	A1	B1	C1	D2
	A2	B4	C2	D5
	A5	B5	C5	D8
		B7	C8	D10
		B9	C15	D11
			C20	D12
Perfecto dominio dos criterios de identificación e análise das diferentes unidades lingüísticas e as súas relacións		B1	C2	D1
		B7	C5	
			C8	

Contidos

Tema	
I INTRODUCCIÓN	1.1.1. Concepto de Gramática 1.1.2. A Gramática fronte a outras disciplinas 1.1.3. Tipos de gramáticas 1.1.4. Principais textos gramaticais do galego e do español 1.1.5. Partes dunha Gramática: discusión, delimitación e caracterización
1.1. A Gramática	1.2.1. Concepto de lingua e as súas implicacións teóricas e aplicadas.
1.2. A lingua	1.2.2. Lingua e enaccións 1.2.3. Comunicación e información: Introdución ó significado. 1.2.4. Gramática, norma e uso da lingua 1.2.5. A gramática circunstanciada
2. Funcións, categorías e relacións.	2.1. Definición, delimitación e caracterización. 2.2. Tipoloxía de funcións, categorías e relacións.
3. Introdución ó estudo das unidades sintácticas	3.1 Identificación de funcións, categorías e relacións en diferentes tipos de discurso 3.2 Presentación e práctica da análise sintáctica. 3.3. O estudo da frase e da cláusula 3.4. Introdución ao estudo da oración

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	40	60
Resolución de problemas	9	18	27
Traballos de aula	10	20	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	8	12
Traballo	4	16	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dentro da aula dos conceptos gramaticais, presentación das gramáticas e dos métodos de análise gramatical máis significativos. O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. É moi recomendable ter traballadas estas lecturas previamente. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.

Resolución de problemas	Proposta e resolución na aula de exercicios e comentarios de textos relacionados cos diferentes apartados do programa. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Traballos de aula	Realización, na aula e fóra, de traballos relacionados con algún apartado do programa. Un deles será exposto diante dos compañeiros. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic dos materiais necesarios para avanzar. Sería moi desexable a defensa presencial do seu traballo.
Actividades introdutorias	Presentación da materia: programa, metodoloxía docente, contidos, sistemas de titoría e atención personalizada e sistema de avaliación, así como da bibliografía e lecturas obrigatorias e recomendadas. No caso do réxime semipresencial, cóntase coa presenza na aula do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Tanto o alumnado presencial como o semipresencial recibirá indicacións metodolóxicas e bibliográficas para o estudo da materia.
Traballos de aula	Tanto na aula como nas titorías ou a través do correo electrónico, o alumnado terá as instrucións e axudas para a realización dos traballos. Asemade, recibirá os exercicios corregidos e avaliados.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado poderá solucionar de xeito individualizado ás dúbidas que se lle plantexen na preparación do exame, tanto nas titorías presenciais como a través de correo electrónico.
Traballo	Nas titorías e a través de correo electrónico, cada alumno/a acordará o traballo que ten que realizar e presentará ás distintas fases de elaboración do mesmo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Resposta a problemas propostos ou realización de exercicios na aula. No caso do alumnado semipresencial, estes exercicios indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Traballos de aula	Realización de pequenos traballos, comentarios de textos gramaticais. Tamén se inclúe neste apartado a participación activa na marcha da aula. Os traballos poden realizarse na aula ou fóra. No caso do alumnado semipresencial, estes traballos indicaranse e presentaranse a través da plataforma de teledocencia FaiTIC	5	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado respostará a unha proba escrita que contará con cuestións teóricas e prácticas sobre o temario. Terase en conta, na súa avaliación, os contidos e a expresión escrita. O alumnado semipresencial realizará esta proba de xeito presencial.	60	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12
Traballo	O alumnado preparará, na aula e fóra, baixo a dirección do docente, un traballo sobre un tema relacionado con algún das epígrafes do programa e presentaráo na aula, valorándose tanto o contido coma a expresión escrita e a presentación oral. No caso do alumnado semipresencial, avaliarase só o traballo escrito que se presentará no momento da proba escrita	30	A1 B1 C1 D1 A2 B4 C2 D2 A5 B5 C5 D5 B7 C8 D8 B9 C15 D10 C20 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na avaliación das tarefas do alumnado terase en conta os contidos así como a corrección formal e ortográfica nos escritos e a corrección oral e da linguaxe xestual nas presentacións.

O exame correspondente á 1ª edición das actas terá lugar no día que sinala o calendario oficial da FFT. A presentación oral de traballos realizarase na penúltima semana de curso en novembro-décembro do 2018. As datas dos exames son as mesmas tanto para alumnos presenciais como semipresenciais. Para este alumnado celebrarase unha titoría grupal presencial ó mes, en data acordada e establecida pola coordinación do grao. Tódolos alumnos semipresenciais deberán

asistir á sesión de presentación da materia e ás as titorías presenciais obrigatorias. A avaliación na 2ª edición das actas (xullo) realizarase a través dun exame na data oficial marcada pola Facultade. Nesa data, os/as alumnos/as presentarán tamen un traballo previamente acordado e dirixido polo docente, diferente do presentado no mes de decembro/xaneiro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Academia Española de la Lengua, Real, **Nueva Gramática de la Lengua Española: manual**, 2010,

Manuel Casado, **El Castellano actual : usos y normas**, 2012,

Martínez, José A., **Funciones, categorías y transposición**, 1994,

Alarcos Llorach, Emilio, **Gramática de la lengua española**, 1999,

Rojo Sánchez, G. Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1989,

Álvarez Blanco, Rosario, **Gramática da lingua galega**, 2002,

Carme Hermida Gulías, **Gramática práctica (morfosintaxe)**, 2004,

Xosé Feixó Cid, **Gramática da lingua galega: síntese práctica**, 2004,

De Santiago Guervós, J., **Estrategias para el análisis sintáctico**, 2013,

Bosque, Ignacio, **Fundamentos de sintaxis formal**, 2009,

Rodríguez Espiñeira, M.J., **Lecciones de sintaxis española**, 2004,

Bernárdez, Enrique, **¿Qué son las lenguas?**, 2004,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II/V01G400V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingüística: Introducción á lingüística aplicada				
Materia	Lingüística: Introdución á lingüística aplicada			
Código	V01G400V01102			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	Ramallo Fernández, Fernando			
Profesorado	Ramallo Fernández, Fernando Sentí Janssen, Alicia			
Correo-e	framallo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer os fundamentos teórico-metodolóxicos da lingüística aplicada	A1 B1 C5 D10 A2 B2 C8 D11 B7
Ser quen de identificar, describir e analizar problemas nos que a linguaxe e as linguas ocupan un lugar central nas sociedades contemporáneas	A1 B8 C5 D5 C8 D10 D11

Contidos	
Tema	
1. A lingüística aplicada como campo de estudo da linguaxe, das linguas e da sociedade	1.1 Que (non) é a lingüística aplicada? 1.2 Lingüística aplicada e cambio social 1.3 Como se fai lingüística aplicada
2. O campo profesional	2.1 Lingüística forense 2.2 Lingüística clínica 2.3 Tradución e interpretación 2.4 Lexicografía 2.5 Tecnoloxías da linguaxe 2.6 Política Lingüística (e Lingüística Política)
3. Problemática	3.1 Linguaxe e neoliberalismo

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	6	37	43
Debate	8	0	8
Resolución de problemas	6	0	6
Traballo	4	40	44
Probas de resposta curta	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Sesión encamiñada a tomar contacto e a reunir información sobre o alumnado, avaliar o punto de partida e presentar a materia. Recoméndase a asistencia do alumnado semipresencial.
Lección maxistral	Introdución conceptual aos contidos de cada un dos temas. O alumnado semipresencial ten a súa disposición pímulas audiovisuais e outros materiais complementarios para traballar as cuestións teóricas abordadas nas sesións maxistrais.
Seminario	Traballo en profundidade, discusión grupal e debate de lecturas das problemáticas abordadas.
Debate	Charla aberta entre os estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Metodoloxía que tamén ha seguir o alumnado semipresencial

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Para o seguimento desta metodoloxía docente, o alumnado pode resolver as dúbidas en titorías personalizadas.
Probas	Descrición
Traballo	Para a elaboración do traballo proposto, o alumnado ten que acudir obrigatoriamente a 2 titorías (individuais ou grupais) nas que se abordarán as dúbidas que suscite esta metodoloxía docente. Estas titorías serán virtuais para o alumnado semipresencial, a través de algún programa de interacción en liña.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Seminario	O alumnado deberá facer unha lectura exhaustiva dos textos propostos. Ademais, deberá entregar con antelación á celebración de cada seminario un breve documento que inclúa un resumo, unha avaliación crítica e unhas preguntas para discutir no seminario. Para obter a máxima cualificación nesta metodoloxía é imprescindible a asistencia e a participación activa nas sesións. O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas tanto nun foro específico en liña como nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre.	30	A1 A2	B1 B2 B7 B8	C5	D10 D11	
Debate	Haberá diversos debates sobre cuestións relacionadas coa materia. Valorarase particularmente a capacidade argumentativa sobre a problemática proposta para cada un dos debates. No caso do alumnado semipresencial, estes debates faranse vía telemática.	15	A1 A2	B8	C5	D5 D10	
Resolución de problemas	Valorarase especialmente a resolución creativa das prácticas propostas, a partir dos coñecementos adquiridos nas sesións maxistrais. O alumnado semipresencial terá que elaborar as prácticas e/ou exercicios e remitilos a través da plataforma de traballo en liña que terá a súa disposición. Non terá que facelos en tempo real, pero si durante a mesma semana na que se propoñan.	10	A1		C5	D5 D10	

Traballo	O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración de 1 traballo sobre a temática da materia. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita. O alumnado semipresencial ten tamén que elaborar e presentar un traballo de curso	25	A1 A2	B2 B7 B8	D5 D10 D11
Probos de resposta curta	Haberá dúas probas de respostas curtas para avaliar os coñecementos adquiridos. Poderán ser orais ou escritas. O alumnado semipresencial deberá realizar estas probas de xeito presencial no día e na hora que se fixen.	20	A1 A2	B1 C5 C8	D5 D10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Contémpnanse dúas posibilidades de avaliación: continua e única. Cada discente ten que comunicar a súa preferencia nas primeiras semanas de clase.

Avaliación continua

É a recomendada para todo o alumnado. Contempla as actividades que se describen na táboa anterior. Para a avaliación continua é moi recomendable a asistencia ás horas presenciais (incluídas as prácticas). No caso do alumnado semipresencial recoméndase asistir á sesión de presentación, a dúas titorías (individuais ou grupais) e ás probas escritas previstas. No resto, debe

realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma.

A materia de exame inclúe a lista de conceptos que se han traballar nas sesións maxistras, para o que se prevé a elaboración dun breve glosario. A data do exame é a do calendario oficial da Facultade de Filoloxía e Tradución.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuadrimestre, deberán presentarse ó exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade con vistas á segunda edición de actas.

Avaliación única

O alumnado que prefira someterse a avaliación única deberá examinarse de todos os contidos da materia nun exame final único que se realizará na data oficial.

Aquelas persoas que non superen a materia ao final do cuadrimestre, deberán presentarse ao exame escrito na data oficialmente establecida pola Facultade con vistas á segunda edición de actas.

Observación

O plaxio será penalizado. En caso de detectárense prácticas que impliquen plaxio poderase invalidar a cualificación na proba correspondente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Moita Lopes, Luiz Paulo da (org), **Por uma lingüística aplicada indisciplinar**, 2, Parábola, 2008

Rajagopalan, Kanavillil, **Por uma lingüística crítica**, 1, Parábola, 2003

Bibliografía Complementaria

Lacorte, Manel (coord.), **Lingüística aplicada del español**, 1, Arco Libros, 2007

Hall, Christopher J.; Smith, Patrick H. & Wicaksono, Rachel, **Mapping Applied Linguistics**, 1, Routledge, 2011

Recomendacións

Outros comentarios

A materia impártese en lingua galega. O alumnado de intercambio é benvido. Recoméndase un bo nivel de galego oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Filosofía: Introducción ás ciencias humanas e sociais**

Materia	Filosofía: Introdución ás ciencias humanas e sociais			
Código	V01G400V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Rifón Sánchez, Antonio			
Profesorado	Rifón Sánchez, Antonio			
Correo-e	arifon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria ás teorías, métodos e conceptos das ciencias humanas e sociais			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecemento da problemática metodolóxica específica das ciencias humanas.	A1	B5	C18	D5
	A2	B8		D8
	A3	B9		D10
				D11
Saber diferenciar conceptualmente entre ciencias da natureza, ciencias humanas e humanidades.	A1	B5	C18	D5
	A2	B6		D8
	A3	B8		D10
				D11

Saber operar e aplicar discursivamente (lectura e escritura) coas nocións básicas metodolóxicas das ciencias humanas.	A1	B5	C18	D2
	A2	B6	C20	D5
	A3	B8		D8
	A5	B9		D10
				D11
				D12

Contidos

Tema	
1. Nocións básicas	1.1 Conceptos científicos. 1.2 Hipóteses e leis científicas. 1.3 Teorías científicas.
2. Lóxica da investigación científica	2.1 A explicación en ciencias da natureza. Modelo nomolóxico-deductivo. Coñecemento causal. 2.2 O coñecemento nas ciencias históricas. Modelo comprensivo-hermenéutico.
3. Explicación nas ciencias humanas e sociais (Psicoloxía y Socioloxía)	3.1 Niveis de información: físico-natural; informacional; semántico. 3.2 Modelos metodolóxicos de caixa-negra (black-box) e caixa translúcida (clean-box). 3.3 Exemplo de explicación en ciencias humanas: o suicidio.
4. A pretensión científica das ciencias humanas	4.1 Teoría da información. 4.2 Teoría de sistemas. 4.3 Cibernética.
5. Modelos metodolóxicos en ciencias humanas e sociais	5.1 Estruturalismo. 5.2 Funcionalismo. 5.3 Condutismo. 5.4 Psicoanálise. 5.5 Hermenéutica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	24	50	74
Resolución de problemas	7	4	11
Presentación	15	48	63
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o alumnado. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais teóricos na plataforma de ensino virtual Faitic
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral. Para o réxime semipresencial, o alumnado disporá dos materiais de prácticas na plataforma de ensino virtual Faitic, ou no seu caso, adquirilos no servizo de reprografía da facultade.
Presentación	O alumnado semipresencial deberá facer as mesmas lecturas, que serán traballadas nas sesións de titorías grupais presenciais acordadas para o cuadrimestre (un mínimo de 3). Exposición por parte do alumnado, ante o docente e/ou un grupo de estudantes, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto etc. Pódese realizar de maneira individual ou en grupo. Para o alumnado semipresencial as presentacións faranse a través dos dispositivos dispoñibles na plataforma Faitic

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os alumnos serán titorizados polo profesor durante a preparación da exposición, e tamén recibirán 'a posteriori' unha serie de indicacións sobre os acertos e os puntos débiles da presentación mesma.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Valórase a calidade das respostas aos exercicios propostos	25	A1 A2	B9	D2 D5 D8 D10 D12
Presentación	Cada estudante traballará un texto clásico da materia que terá que expor publicamente.	25	A1 A2 A3 A5	B5 B8 C20	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	50	A1 A2 A3 A5	B9 C18	D5 D8 D10 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os estudantes están obrigados a asistir polo menos ao 80% das clases no caso de acollerse a avaliación continua. Se algún motivo xustificando lles impide a asistencia regular, deberán advertilo no seu momento ao responsable da materia. Neste último caso, procederase a unha avaliación mediante unha proba única final (na data que recolla o calendario de exames da FFT).

Os estudantes semipresenciais, para optar pola avaliación continua, deberán entregar un (1) traballo escrito baixo as pautas que o profesor indique.

Os que non aproben na "edición de actas" de decembro-xaneiro, terán que ser avaliados unicamente polo exame oficial de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

C. H. von Wright, **Explicación y comprensión**, Alianza Editorial, 1980

Claude Lévi-Strauss, **Antropología estructural. Mito. Sociedad. Humanidades**, Siglo XXI, 2009

Jean-Jacques Rousseau, **Discurso sobre el origen de la desigualdad entre los hombres**, Alianza Editorial, 2012

Bibliografía Complementaria

Carnap, R./Morgensten, O., **Matemáticas en las ciencias del comportamiento**, Alianza Editorial, 1974

Gadamer, H.G., **Verdad y método**, Ediciones Sígueme, 1998

Gadamer, H.G., **Arte y verdad de la palabra**, Paidós, 1998

Gómez Rodríguez, Amparo, **Filosofía y metodología de las ciencias sociales**, Alianza Editorial, 2003

Harris, Marvin, **Antropología cultural**, Alianza Editorial, 2011

Th. S. Kuhn, **La estructura de las revoluciones científicas**, Fondo de Cultura Económica, 1975

Lago, Ignacio, **La lógica de la explicación en las ciencias sociales**, Alianza Editorial, 2008

Mosterín, Jesús, **Conceptos y teorías en la ciencia**, Alianza Editorial, 2000

Stegmüller, W., **La concepción estructuralista de las teorías**, Alianza Editorial, 1981

Weber, M., **Conceptos sociológicos fundamentales**, Alianza Editorial, 2014

Weber, M., **La objetividad del conocimiento en la ciencia social y en la política social**, Alianza Editorial, 2009

Wartofsky, M. W., **Introducción a la Filosofía de la ciencia**, Alianza Editorial, 1983

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Introducción aos estudos literarios				
Materia	Literatura: Introdución aos estudos literarios			
Código	V01G400V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Chas Aguión, Antonio			
Profesorado	Chas Aguión, Antonio Navaza Blanco, Gonzalo			
Correo-e	achas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia introdutoria aos estudos literarios na que se ofrece ao alumnado información relativa tanto ás fontes para o seu estudo, ás vías da súa difusión ou aos instrumentos para a realización de traballos de carácter literario.			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento dos instrumentos esenciais para a análise literaria. Aprendizaxe das técnicas de estudo e de traballos de carácter crítico.	A1 B1 C3 D2
	A2 B2 C6 D5
	A5 B5 C9 D8
	D10
	D11
	D12

Contidos	
Tema	
1. A obra literaria e as fontes para o seu estudo.	1.1. Fontes primarias. Edicións e antoloxías. 1.2. Fontes secundarias. 1.3. Fontes dixitalizadas.

2. A obra literaria e as súas vías de difusión.	2.1. A vía oral 2.2. A vía escrita: manuscritos e impresos 2.3. A vía dixital
3. Bibliotecas.	3.1. Bibliotecas físicas e dixitais. 3.2. Catálogos e procedementos de busca. Título, Materia, Autor. Uso de operadores booleanos. 3.3. Bibliotecas, arquivos, fondos de documentación e bases de datos relativos ás literaturas galega, española e portuguesa.
4. Os estudos literarios. Aspectos formais dun traballo académico.	4.1 O traballo académico nos estudos literarios. 4.2. Convencións formais. Nocións de tipografía e ortotipografía. 4.3. As [ ]Normas de presentación de orixinais[ ]. 4.4. Cita, referencia bibliográfica, bibliografía, resumo, palabras clave. Uso das notas. 4.5. Particularidades da edición dixital. Hipertexto e enlaces.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	0	16
Traballos de aula	8	16	24
Eventos científicos	2	4	6
Titoría en grupo	2	0	2
Actividades introdutorias	4	0	4
Traballo tutelado	16	16	32
Probas de resposta curta	0	32	32
Observación sistemática	0	10	10
Traballo	0	24	24

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentaremos ao alumnado cada un dos temas de xeito organizado, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información suministrada polo profesor a través de pílulas Mooc (cuxo acceso será facilitado mediante unha clave) ou ben a través da información suministrada pola plataforma FAITIC.
Traballos de aula	Complemento das sesións maxistrais, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. Para o seu desenvolvemento será preciso como punto de encontro tanto a aula como a biblioteca. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexa a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) para avanzar en cada unidade temática.
Eventos científicos	Está prevista a visita dun/ha especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. A tal efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para o desenvolvemento desta actividade.
Titoría en grupo	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á entrega de traballos. O alumnado de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias: dúas (unha por cada parte da materia), ademais doutras que se acorde co profesorado.
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. No caso de alumnado acollido á matrícula semipresencial a asistencia ás primeiras dúas horas de actividades introdutorias será de carácter obrigatorio.
Traballo tutelado	Cada alumno/a deberá presentar un traballo seguindo as pautas expostas na segunda parte do curso. Ademais das instrucións recibidas na aula poderá asesorarse sobre particularidades do seu traballo nas horas de titoría. Tamen o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Tanto nas horas introdutorias como nas que se dedican ás tutorías en grupo, ambas as dúas en horario presencial, exporemos ao alumnado a metodoloxía da materia, así coma o seu seguimento e os procedementos de avaliación de cada un dos apartados que constan na guía. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Eventos científicos	Inclúense dúas horas presenciais para a asistencia a conferencias por parte de expertos nos estudos literarios que han de xerar un traballo persoal ao alumnado, redactando un informe que se entregará na semana seguinte ao evento.
Traballo tutelado	Tanto o alumnado presencial como semipresencial terá que realizar traballos tutelados polos profesores, que ofrecerán as explicacións e farán o seguimento dos mesmos.
Probas	Descrición
Traballo	Metodoloxía correspondente á segunda parte da materia. Ao alumnado entregaráselle o título do traballo que terá que facer, así como a metodoloxía e os procedementos de avaliación, e se fará un seguimento do mesmo. Tamén o alumnado acollido ao réxime de semipresencialidade disporá da información precisa para realizar estes traballos.

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Traballo tutelado	A segunda parte do curso está encamiñada á realización dun traballo de acordo coas normas de presentación de orixinais dunha publicación periódica. Un 10% da cualificación final valorará a actividade na aula, nas titorías e durante o proceso de elaboración do traballo.	10	A1	B1	C3	D2	
			A2	B2	C6	D5	
			A5	B5	C9	D8	
						D10	
						D11	
						D12	
Probas de resposta curta	A avaliación dos dous primeiros temas dos contidos expostos nesta guía, correspondentes á primeira metade da materia, farase mediante un exame no que o alumnado deberá contestar a preguntas sobre os principais conceptos expostos. Será preciso aprobar dito exame para superar a avaliación, e contará un 40 % da calificación final.	40	A1	B1	C3	D2	
			A2	B2	C6	D5	
			A5	B5	C9	D8	
						D10	
						D11	
						D12	
Observación sistemática	O seguimento dos traballos e exercicios solicitados e a participación activa regular tanto nas titorías presenciais ou virtuais, tanto para o alumnado presencial como semipresencial, suporán un 10% da calificación final da materia.	10	A1	B1	C3	D2	
			A2	B2	C6	D5	
			A5	B5	C9	D8	
						D10	
						D11	
						D12	
Traballo	O traballo escrito tutelado contará un 40% na cualificación final.	40	A1	B1	C3	D2	
			A2	B2	C6	D5	
			A5	B5	C9	D8	
						D10	
						D11	
						D12	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Esta materia está estruturada en dúas partes ben diferenciadas: á primeira corresponden os dous primeiros temas (impartidos polo profesor Chas Aguión, da área de Literatura Española), en tanto que á segunda os outros dous expostos no apartado de contidos (impartidos polo profesor Gonzalo Navaza, da área de Filoloxía Galega). As dúas partes terán un número igual de horas presenciais. Para obter calificación positiva, o alumnado terá que superar **OBRIGATORIAMENTE** ambas partes da materia. Para a primeira, haberá un exame escrito, que terá lugar ao rematar a primeira metade do cuatrimestre, en tanto que para a segunda pedirase un traballo escrito, que deberá ser entregado **como data límite** na última semana lectiva de decembro. O alumnado non presencial terá que cumprir coas mesmas condicións de avaliación (e coas mesmas datas) que o alumnado que opte pola avaliación continua.

Para quen opte pola avaliación única, haberá unha data oficial ao final do primeiro cuatrimestre, pero en ningún caso servirá para recuperar notas negativas para quen se teña presentado anteriormente na mesma convocatoria.

Quen non obteña unha calificación positiva nesta primeira edición de actas deberá presentarse ao exame de xullo na data fixada oficialmente pola Xunta de Facultade. Ao alumnado que tiver aprobado so unha das dúas partes da materia **SO SE LLE CONSERVARÁ ESE APROBADO DURANTE UN MESMO CURSO ACADÉMICO** (incluído, por tanto, xullo); en posteriores convocatorias deberá presentarse con ambas partes da materia.

Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito como para a entrega dos traballos da corrección lingüística. Asemade, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba conlevará a calificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Estébanez Calderón, D, **Diccionario de términos literarios**, Alianza, 2004

Lapesa, R., **Introducción a los estudios literarios**, 18, Cátedra, 2004

Lázaro Niso, R., **Corpus y bases de datos para la investigación de la literatura española**, Cilengua, 2017

Pérez Priego, M. A., **La edición de textos**, 2, Síntesis, 2011

Platas Tasende, A., **Diccionario de términos literarios**, Espasa-Calpe, 2011

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma moderno: Lingua portuguesa I				
Materia	Idioma moderno: Lingua portuguesa I			
Código	V01G400V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Outros			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Profesorado	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Correo-e	freixedo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia trátase de adquirir coñecementos básicos de lingua portuguesa (en comprensión e expresión oral e escrita) e coñecementos básicos sobre os países de lingua oficial portuguesa e as súas culturas (correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas).			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Dominio oral e escrito do idioma portugués como lingua estranxeira. Nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia das Linguas, equivalente ao 'Certificado Inicial de Português como Língua Estrangeira' (CIPLE).	A1	B1	C1	D2
	A2	B6	C2	D5
	A5	B9	C15	D8
		B10		D10
				D11
Dominio oral e escrito de primeiros elementos do nivel B1, equivalente ao 'Diploma Elemental de português Língua Estrangeira' (DEPLE) e do 'Certificado de Proficiência em Língua Portuguesa para Estrangeiros' (Celpe-Bras).				D12
	A1	B1	C1	D2
	A2	B6	C2	D5
	A5	B9	C15	D8
		B10		D10
				D11
				D12

Capacidade para coñecer e dominar as ferramentas coas que se abordan os problemas de fluxos de fluídos.

Contidos

Tema	
Contidos de fonética	Elementos de fonética e fonoloxía das variantes europea e brasileira da lingua portuguesa, correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.
Contidos gramaticais	Elementos gramaticais correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Ortografía; verbo (indicativo e tempos mais usuais do subxuntivo); substantivo; adxectivo; artigo; determinantes; plural; xénero; pronomes; preposicións e contraccións; etc.
Contidos léxico-semánticos	Elementos léxicais e semánticos correspondentes ao nivel A2 do Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas: Tempos cronolóxico e meteorolóxico; saúdos e despedidas; vivenda; presentación persoal; números; cores; medios de transporte; rutina diaria; roupa; corpo; cociña e alimentación; deportes e outras actividades de lecer; etc.
Contidos pragmáticos	Tratamentos; idiomatismos; falsos amigos; etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	4	0	4
Resolución de problemas	18	30	48
Traballos de aula	18	30	48
Eventos científicos	2	13	15
Probas de resposta curta	2	10	12
Outras	4	4	8
Práctica de laboratorio	0	5	5
Observación sistemática	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesor explicará os contidos esenciais de cada un dos temas, aclarando os conceptos-clave da materia e orientando ao alumnado nas lecturas obrigatorias relacionadas con cada tema. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática.
Resolución de problemas	Sesións prácticas: exercicios gramaticais e revisións que requiren unha preparación previa por parte do alumnado. Traballos en grupo e exposicións na aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os exercicios correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Traballos de aula	Sesións prácticas, exercicios prácticos de produción oral e escrita. Revisión de contidos gramaticais con exercicios realizados dentro da aula. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para realizar os traballos correspondentes e para avanzar en cada unidade temática.
Eventos científicos	Asistencia a conferencias, filmes, seminarios, prácticas de campo e outras actividades relacionadas cos contidos da materia. No caso do réxime semipresencial, o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Fatic das indicacións e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	O profesorado revisará e corrixirá os traballos da aula e comentará co alumnado as cuestións máis relevantes.
Resolución de problemas	O profesorado estará á disposición do alumnado para guíalo na resolución de problemas e dos exercicios propostos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Probas de resposta curta	Exame escrito sobre os contidos teórico-prácticos vistos durante o curso. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. O exame realizarase na data oficial establecida pola FFT.	40	A1 A2	B6 B9	C1 C2	D8 D11
Outras	Proba oral individual. No caso do réxime semipresencial, o alumnado tamén ten que estar presente no día do exame. A proba oral realizarase na última semana de aulas.	30	A1	B10	C1 C2 C15	
Práctica de laboratorio	Realización de probas ou tarefas sobre temas indicados polo profesor. No caso de alumnado en réxime non presencial o alumnado realizará estas probas ou tarefas co apoio da plataforma Faitic.	20	A1 A5	B6 B9 B10		D8 D10 D11
Observación sistemática	Observación das prestacións do alumnado nos ámbitos de "Resolución de problemas e/ou exercicios", "Traballos de aula", a participación en xeral e a asistencia ás actividades relacionadas coa materia. No caso do réxime semipresencial, practicarase un seguimento virtual do alumnado ao longo do curso.	10			C1 C2 C15	D2 D5 D8 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

Outros comentarios e avaliación de xullo

As/Os estudantes deberán escoller, de forma obrigatoria nas primeiras dúas semanas do cuadrimestre en cuestión, entre dúas opcións: un sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) ou un sistema de avaliación única. Recoméndase optar polo primeiro.

Avaliación continua

Dado que se trata do ensino dunha lingua estranxeira é moi recomendábel asistir con regularidade ás aulas. Quen non teña posibilidade de asistir a un mínimo de 80% das aulas debe comunicalo ao profesorado. En todo caso, a non realización de probas ou exercicios parciais previstos polo sistema de avaliación continua (*cf. supra* a descrición en [Avaliación]) suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos nesta.

A data do último exame de avaliación continua coincidirá coa data do exame de avaliación única recollida no calendario oficial da FFT.

A **avaliación única** consiste nunha proba escrita seguida doutra proba oral que se realizarán no mesmo día en salas de aula contiguas. É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para superar a materia e, en caso de suspenso, haberá que recuperar ambas as probas na convocatoria de xullo.

A avaliación única valorarase da seguinte forma:

1. Proba escrita teórico-práctica: 75% da nota final.
2. Proba oral: 25% da nota final. Esta proba será gravada en formato audio e a participación nela suporá o consentimento da gravación.

É preciso superar ambas as probas (escrita e oral) para aprobar a materia.

A non presentación a unha das probas sen xustificante suporá a obtención dunha cualificación de 0 (cero) puntos na mesma.

Segunda edición das actas

Os mesmos criterios de avaliación única aplicaranse na segunda edición das actas (xullo).

O alumnado de avaliación continua que non supere a materia na primeira convocatoria e teña que acudir á segunda edición das actas terá que examinarse EXCLUSIVAMENTE da parte ou partes que teñan suspensas (exame oral e/ou escrito).

A copia ou o plaxio nos respectivos exames das avaliacións continua ou única será penalizado cun suspenso (nota numérica: 0) nestas.

En todo caso, recoméndase a asistencia regular ás aulas e ás titorías e a consulta dos materiais e informacións específicas na plataforma FAITIC, mesmo que non se siga o sistema de avaliación continua.

Alumnado semi-presencial

Ao alumnado semi-presencial ofréceselle unha titoría semanal. Para quen teña a oportunidade, recoméndaselle asistir regularmente a estas titorías.

En todo caso, o ensino semi-presencial dunha lingua estranxeira require unha disciplina importante de autoestudo seguindo as indicacións do profesorado e o uso imprescindible da plataforma FAITIC dende o primeiro día de clases.

Quen se incorpore a este sistema a partir das últimas convocatorias de matrícula, debe contactar co profesorado inmediatamente e recuperar pola súa conta os temas xa impartidos desde setembro.

A aprendizaxe semi-presencial de lingua portuguesa require unha rutina de traballo individual, moita disciplina, un horario e hábitos de lectura e de audición en lingua portuguesa a diario.

A avaliación continua do alumnado semi-presencial implica a realización dos exercicios indicados polo profesorado a través da plataforma FAITIC, dentro dos prazos indicados, como tamén a asistencia a un 50 % das titorías específicas previstas. Quen non poida realizar estes exercicios dentro dos prazos, ou non poida asistir a un 50 % das titorías específicas, terá que realizar os exames escrito e oral da avaliación única (*cf. supra*).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Carmo, Leonorete, **Olá! Como está? 1. Livro de textos**, Lidel, 2011

Carmo, Leonorete, **Olá! Como está? 2. Livro de atividades**, Lidel, 2011

Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata., **Gramática Ativa 1**, 3.ª, Lidel, 2011

Coimbra, Isabel e Coimbra, Olga Mata., **Gramática Ativa 2**, 3.ª, Lidel, 2012

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia.**, Texto Editores, 2005

Ruela, Isabel., **Vocabulário Temático**, 1ª, Lidel, 2015

VV. AA., **Dicionário Editora de Espanhol-Português**, Porto Editora, 2008

VV.AA., **Dicionário da Língua Portuguesa 2011**, Porto Editora, 2010

VV.AA., **Dicionário Editora de Português-Inglês.**, Porto Editora, 2010

VV.AA., **Dicionário Editora Alemão-Português**, Porto Editora, 2011

Bibliografía Complementaria

Castro, Ivo, **Introdução à História do Português**, 2ª, Colibri, 2006

<http://www.portaldalinguaportuguesa.org/>,

Novo Corretor Aurélio 2. Ed. Positivo, 2010. [www.flip.pt],

VV. AA., **Dicionário Editora de Inglês-Português.**, Porto Editora, 2010

VV. AA., **Dicionário Editora de Francês-Português.**, Porto Editora, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua portuguesa II/V01G400V01303

Outros comentarios

Un bo nivel de lingua galega facilita a adquisición de coñecementos de lingua portuguesa.

A lectura e audición habitual de textos en lingua portuguesa, facilita igualmente a aprendizaxe.

Aviso importante para o alumnado de intercambio (Erasmus): O ensino de Lingua Portuguesa na UVigo diríxese a un alumnado que ten o galego e/ou castelán como lingua materna, de maneira que a progresión é rápida. Non se recomenda ao alumnado de intercambio que non teña como mínimo un nivel de B1 nestas linguas (galego ou castelán) ou un A1 en lingua portuguesa matricularse nesta materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia das culturas ibéricas				
Materia	Historia: Historia das culturas ibéricas			
Código	V01G400V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Seijas Montero, Maria			
Profesorado	Seijas Montero, Maria			
Correo-e	mariaseijas@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia, que se integra na formación básica do grao, pretende axudar a coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados cos contactos históricos e culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que o estudantado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
B10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
C16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e saber explicar os contidos e conceptos fundamentais relacionados coas expansións e os contactos culturais de España, Portugal e Galicia desde a Idade Media ata os nosos días, especialmente aquelas relacionadas co colonialismo e *postcolonialismo	A1	B5	C16	D2
	A2	B6		D5
	A3	B9		D8
	A5	B10		D10
				D11
				D12

Contidos

Tema

1. A formación dos reinos	1.1. A formación dos primeiros reinos cristiáns. 1.2. A formación do reino de Portugal. 1.3. A formación dos reinos de Castela e Aragón.
2. Os séculos modernos na Península ibérica.	2.1. As bases socioeconómicas na época moderna. 2.2. A cultura na época moderna. 2.3. A evolución política dos reinos peninsulares.
3. Liberalismo, tradicionalismo e nacionalismos.	3.1. O liberalismo en España, Portugal e Galicia. 3.2. As correntes tradicionalistas en España, Portugal e Galicia. 3.3. O Iberismo 3.4. Os nacionalismos en España e Galicia.
4. As ditaduras do século XX	4.1. Da monarquía à república en España e Portugal. 4.2. O salazarismo. 4.3. O franquismo.
5. A apertura exterior dos pobos peninsulares.	5.1. A formación dos imperios coloniais. 5.2. O proceso de independencia e descolonización dos imperios. 5.3. Os movementos migratorios.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Debate	11	31	42
Traballos de aula	9	21	30
Actividades introdutorias	1	0	1
Prácticas en aulas informáticas	2	0	2
Lección maxistral	23	0	23
Resolución de problemas	2	50	52

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Debate	Modalidade presencial: Charla aberta entre un grupo de estudantes ou estudantes coa profesora. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral. Modalidade semipresencial: Discusión por medio de titorías virtuais entre un grupo de estudantes coa profesora. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.
Traballos de aula	Modalidade presencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante. Modalidade semipresencial: O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula virtual, a través da plataforma FAITIC, baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Actividades introdutorias	Modalidade presencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia. Modalidade semipresencial: Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia a través da plataforma FAITIC. Recoméndase asistir persencialmente a esta actividade.
Prácticas en aulas informáticas	Modalidade presencial: Actividades de aplicación de coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo, que se realizan en aulas de informática. Modalidade semipresencial: Actividades de aplicación de coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo, que se realizan baixo as directrices e supervisión da profesora.
Lección maxistral	Modalidade presencial: Exposición por parte da profesora de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. Modalidade semipresencial: Transmisión por parte da profesora a través da plataforma FAITIC, de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado

Debate	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función das actividades que se realicen e das metodoloxías docentes empregadas
Traballos de aula	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar
Prácticas en aulas informáticas	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado en función dos traballos concretos que teñan que realizar
Probas	Descrición
Resolución de problemas	Modalidade presencial e semipresencial: A atención personalizada realízase tanto en horario de titorías oficiais como por medio do correo electrónico ou dos foros da materia na plataforma TEMA, atendendo ás distintas necesidades do alumnado e ás cuestións concretas que estes propoñan

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Debate	Modalidade presencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, a través da súa participación na discusión na aula, sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas pola profesora. Modalidade semipresencial: Proba na que o alumnado debe demostrar o grao de adquisición das competencias previstas na materia, coa súa participación a través da plataforma FAITIC sobre un tema concreto e dar resposta as preguntas formuladas pola profesora.	30	A1 A3 A5	B6 B10	C16 D2 D5 D10 D12
Traballos de aula	Modalidade presencial: Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades. Modalidade semipresencial: O alumnado preparará este tipo de proba a través da plataforma FAITIC. Non entanto, conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir, presencialmente, á realización da proba de avaliación consistente nun cuestionario común co alumnado da modalidade presencial.	10			C16 D8
Resolución de problemas	Modalidade presencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Modalidade semipresencial: Proba única na que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola profesora. Desta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir, presencialmente, a esta proba. Por tanto, non hai diferenzas coa modalidade presencial.	60	A2 B10	B9 C16	D10 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade presencial:

Para poder optar ao sistema de **avaliación continua** o alumnado deberá entregar, como mínimo, dúas prácticas indicadas pola profesora que se realizarán durante o cuatrimestre nas clases prácticas. Ao final do cuatrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o alumno de avaliación continua debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Esta proba representará o 60% da cualificación final.

Na segunda semana de marzo o alumno que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ata ese momento. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuatrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, sempre que se realicen as dúas probas.

Nas aulas prácticas o alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumnado que non seguiu a avaliación continua** ou perdeu o dereito á mesma, poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Na segunda edición (xullo) e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica.

Modalidade semipresencial:

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumno de avaliación continua** debe facer un exercicio escrito no que debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Esta proba representará o 60% da cualificación final.

Na segunda semana de marzo o alumno que opte pola avaliación continua poderá realizar unha primeira proba sobre os contidos teóricos e prácticos desenvolvidos ata ese momento. A nota obtida nesta proba fará media co exercicio que se realizará ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, sempre que se realicen as dúas probas.

O alumnado de avaliación continua deberá facer dous cuestionarios, un á metade do cuadrimestre e outro na última sesión, cun valor cada un de 0,5 puntos sobre a cualificación final. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade pode asistir presencialmente á realización destas probas.

Ao final do cuadrimestre, na data establecida no calendario oficial de exames, o **alumnado que non seguiu a avaliación continua** poderá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa que foran traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

Na segunda edición (xullo) e en cursos posteriores, o alumnado deberá realizar un exercicio escrito que constará dunha parte teórica e doutra práctica. A parte teórica, que representará o 60% da cualificación, versará sobre contidos do programa da materia. A parte práctica, que representará o 40% da cualificación, versará sobre aspectos do programa traballados durante o curso. Para poder superar o exercicio será necesario obter, como mínimo, un 3 na parte teórica e un 2 na práctica. Conforme ao establecido na memoria do grao, o alumnado desta modalidade debe asistir presencialmente a esta proba.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Claramunt, S. et al, **Historia de la Edad Media**, 1ª, Ariel, 2014

Dubert, I. (coord.), **Historia de la Galicia Moderna**, 1ª, Universidade de Santiago de Compostela, 2012

Floristán, A. (coord.), **Historia de España en la Edad Moderna**, 1ª, Ariel, 2011

Fontana, J. y Villares, R. (dirs.), **Historia de España**, 1ª, Crítica, 2007-2013

Ramos, R. (coord.), **História de Portugal**, 2ª, A esfera dos Livros, 2010

Villares, R., **Historia de Galicia**, 2ª, Galaxia, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

-A copia ou plaxio nos traballos ou no exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ó alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

-A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

- Recoméndase o uso da bibliografía complementaria indicada pola profesora nas clases teóricas.
  - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma FAITIC e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
  - Os alumnos de intercambio deben coñecer o idioma en que se imparte a materia para poder seguila e ser capaces de ler en portugués.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II**

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://https://uvigo.academia.edu/Xos%C3%A9AntonioFern%C3%A1ndezSalgado			
Descrición xeral	Esta materia posibilita que os estudantes adquiran o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descrições das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

Competencias

Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
C2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
C15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
C20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	A1 A5	B1 B5 B9	C1 C2 C5 C8	D2 D11 D12
Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	A2	B4 B7 B9	C1 C15 C20	D5 D8 D10

Contidos	
Tema	
Bloque I. A análise morfolóxica: a palabra e a súa estrutura interna.	1. Definición de palabra. 2. Estrutura interna das palabras: identificación e clasificación de morfemas. 3. Mecanismos de creación de palabras: derivación e composición; outros procedementos.
Bloque II. A clasificación das palabras.	1. As clases de palabras e as súas expansión. 2. Criterios de clasificación (morfolóxicos, sintácticos e semánticos): Palabras gramaticais e léxicas; variables e invariables; palabras nucleares e non nucleares. 3. Palabras con estrutura argumental: argumentos e adxuntos e a súa identificación. 4. Caracterización das clases de palabras e as súas subclases. 5. Algúns problemas de delimitación: as clases transversais; casos de polisemia e homonimia; casos de conversións e recategorizacións; casos de gramaticalización e lexicalizacións.
Bloque III. A análise sintáctica	1. A análise sintáctica constituto-funcional e a súa representación. 2. Tipos de unidades sintácticas: oracións (estruturas coordinadas e estruturas bipolares); cláusulas simples e complexas (substantivas, adxectivas e adverbiais); a frase (substantiva, adxectiva e adverbial; a nominal e prepositiva). 3. Tipos de conexións (coordinación, subordinación e interordinación). 4. As funcións: sintácticas, semánticas e informativas. 5. O PREDICADO: verbos, perífrases verbais e locucións verbais. 6. Identificación e caracterización das funcións sintácticas. 7. Os MODIFICADORES na frase nominal. 8. A modificación externa á cláusula.
Bloque IV. Gramática contrastiva entre galego e español: as interferencias	1. O contacto de linguas: interferencias, préstamos e cambios de código. 2. A converxencia lingüística. 3 Interferencias gramaticais: do español no galego, e do galego no español de Galicia. Apéndice: listado de interferencias léxicas do castelán no galego.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	56	76
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos científicos	4	4	8
Lección maxistral	18	40	58
Probas de resposta curta	4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistrais. Préstase unha especial atención a actividades de análise e comentario morfolóxico e sintáctico de secuencias en galego e español así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Actividades introdutorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL sería recomendable acudir a esta sesión de presentación. De non ser así, esa clase gravarase en vídeo e poderán consultala en Faitic, así como un PDF que o profesor comentará durante a clase.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material (PDF), o alumnado leve traballado previamente ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail. Este material consistirá esencialmente en documentos PDF con contidos e vídeos gravados das clases ou de aspectos concretos do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais de 1h., tipo seminario, distribuídas ó longo do cuadrimestre e que serán indicadas polo coordinador do grao (provisionalmente 4ª semana dos meses de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida preguntar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo poderá ser atendido en horas de titoría e vía e-mail na maior rapidez posible.

Avaliación

Descrición		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Durante o cuadrimestre o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas así como o prazo de entrega. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica en árbore de 3 textos propostos polo profesor. Así mesmo, para o Bloque IV realizará un TRABALLO OBRIGATORIO que consistirá na gravación e transcripción dun texto oral e na posterior análise das interferencias entre galego e castelán que nel atopen. O profesor informará con máis detalle sobre este traballo o primeiro día de clase. Este traballo é obrigatorio para todo o alumnado sexa presencial ou semipresencial e deberá ser entregado antes do 30 de abril de 2019.	30	A2 B1 C1 D2 A5 B4 C2 D5 B5 C5 D8 B7 C15 D10 B9 C20 D11 D12
Lección maxistral	Valórase a asistencia e participación activa nas clases maxistras, sempre e cando esta asistencia sexa máis do 80% delas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumárase no apartado "Resolución de problemas ou exercicios".	5	A1 B7 C2 D5 C5 D11 C8
Probas de resposta curta	Realízase unha proba escrita, na última semana de curso sobre os contidos teórico-prácticos da materia (provisoriamente o 2 de maio). Existe a posibilidade de realización dun exame parcial previo, liberador de materia, que terá lugar, provisoriamente na terceira semana de marzo. O alumnado de avaliación única realizará un exame escrito único na data do calendario oficial de EXAMES DE MAIO que dispoña a Facultade. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, segundo o sistema polo que opte, poderá facer tamén exames parciais ou un único exame final, sempre de xeito presencial, na mesma data có resto do alumnado.	65	A1 B4 C1 A2 B7 C2 B9 C5 C8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o/a alumno/a polo menos deberá ter entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias** (antes do 30 de abril) e ter aprobado o apartado "Probas de resposta curta", **exame que se realizará na última semana das clases (provisoriamente o 2 de maio)**, coa posibilidade dun **exame parcial** liberatorio de materia, **provisoriamente na terceira semana de marzo**. Na convocatoria **oficial de xullo**, o/a alumno/a deberá repetir o exame escrito e no seu caso ter entregado o Traballo obrigatorio sobre interferencias. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na **convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito (8 puntos)** que se realizará no día que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade e ter realizado e entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias (2 puntos)**. En caso de non superar ese exame ou o Traballo obrigatorio, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito e a entrega do Traballo na **convocatoria de xullo** na data oficial de exames que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Eguren, Luís & Olga Fernández Soriano, **La terminología gramatical**, 1ª, Gredos, 2006
- Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2019
- López Viñas, Xoán L. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 1ª, Baía Edicións, 2010
- RAE, **Nueva gramática básica de la lengua española**, 1ª, Espasa, 2011
- Santiago Guervós, Javier, **Estrategias para el análisis sintáctico**, 1ª, Arco/Libros, 2013
- Fernández Salgado, Xosé A., **Gravacións en vídeo das clases da materia**, 2019
- Dubert, Francisco, **Interferencias del castellano en el gallego popular**, Bulletin of Hispanic Studies, vol. 82, nº 3, 271-2, 2005
- Rojo, Guillermo, **El español de Galicia**, 1ª, En R. Cano (coord), pp. 1087-1101, 2004
- Cano, R. (coord.), **Historia de la lengua española**, 1ª, Ariel, 2004

Bibliografía Complementaria

- Bosque, Ignacio, **Las categorías gramaticales. Relaciones y diferencias**, 2ª, Sintesis, 2015
- Álvarez, R. & Xove, X., **"Formación de palabras"**, 1ª, Gramática da lingua galega, Galaxia, 673-750, 2002
- Aguirre, Carmen, **Manual de morfología**, 1ª, Castalia, 2013
- Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega III. Semántica**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006
- Rojo, G. & Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1ª, Universidad de Santiago, 1989
- Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Outros comentarios

A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Teoría da literatura				
Materia	Literatura: Teoría da literatura			
Código	V01G400V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia é unha introdución aos fundamentos xerais da Teoría da literatura e ás principais correntes (movementos ou escolas) teóricas.			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
D6	Capacidade de xestionar a información.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Uso máis reflexivo dos conceptos xerais que a historia literaria e a crítica presupóñen ou dan por supostas, e mellor comprensión e análise de textos complexos		A1	B1	C6
			D2	
		A2	B5	C7
			D3	
		A5	B6	C9
			D6	
			B7	
				D8
				D9
				D10
				D11
				D12

Contidos	
Tema	

1. ¿Que é a literatura?	1.1 Definición 1.2. Problemática 1.3. Arte. Compromiso
2. Funcións da literatura	2.1. Aut prodesse... aut delectare 2.2. A mirada estética 2.3. O compromiso
3. Os estudos literarios	3.1. A filoloxía 3.2. Outras disciplinas: teoría, crítica, historia, comparatismo
4. A comunicación literaria	4.1. Os suxeitos da comunicación literaria. 4.2 A obra literaria: Condicións simbólicas dos textos literarios. Textualidade. Ficcionalidade. Intertextualidade 4.3. Os xéneros literarios: Épica, lírica, dramática
5. Métodos de estudo da obra literaria	5.1. Autoriais / da recepción 5.2. Formalismos 5.3. Poéticas sociais 5.4. Postestruturalismo: psicanálise, feminismo, estudos queer
(*)5. Métodos de estudio de la obra literaria	(*)5.1. Autoriais / da recepción 5.2. Formalismos 5.3. Poéticas sociais 5.4. Postestruturalismo: psicanálise, feminismo, estudos queer

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Eventos científicos	4	6	10
Lección maxistral	26	52	78
Traballos de aula	10	28	38
Outros	0	4	4
Presentación	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia e da organización do traballo durante o curso. Asistencia obrigatoria para o alumnado presencial e o semipresencial.
Eventos científicos	O alumnado pode e debe participar en outras actividades de carácter formativo que se organicen na Facultade (conferencias, mesas redondas, presentacións de libros...). Cada actividade será despois comentada na aula. A non participación na actividade terá un valor negativo na cualificación final da materia. O alumnado semipresencial está exento desta tarefa
Lección maxistral	Correrá a cargo da profesora, que explicará de modo teórico os contidos da asignatura. Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatindo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. O alumnado semipresencial terá tres sesións presenciais especificamente deseñadas para esta modalidade ás que pode asistir ou non. De asistir, a valoración será a arriba expresada para o alumnado presencial.
Traballos de aula	Abordaremos de maneira práctica, traballando sobre textos particularmente preparados ao efecto, os materiais teóricos. Na parte final da asignatura abordaremos a análise textual dende as distintas metodoloxías propostas polas escolas críticas do temario. Exposición oral de diversos traballos prácticos, poñendo especial énfase na claridade expositiva e no uso dun rexistro lingüístico adecuado á materia e a situación. Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a comprensión da problemática plantexada e a capacidade crítica. O alumnado semipresencial terá tres sesións presenciais, as arriba indicadas (na sección "Clases maxistrais") e será avaliado como o alumnado presencial neste apartado.
Outros	Aquí se inclúen os imponderables que cada grupo particular precise (como reforzos pedagóxicos do tipo que sexa ou o desenvolvemento de intereses particulares que teñan que ver coa actualidade literaria mundial, etc...). A atención aos intereses particulares do alumnado está implícita nesta actividade.
Presentación	Véxase o apartado anterior, "Traballos de aula"

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Valorarase a atención e a capacidade para intervir propoñendo ou rebatendo ideas, ou manifestando dúbidas ou dificultades de comprensión. Avaliaranse os contidos destas sesións a través de probas de resposta longa ou de comentarios de textos.	10	A1 A2			D2
Traballos de aula	Cualificarase o resultado final do traballo na aula: a seriedade e compromiso coa propia aprendizaxe dos contidos que se avalían e a capacidade crítica. A redacción é un contido implícito desta materia, e, polo tanto, será tamén avaliada.	10	A1 A2	B7	C6 C7	D2
Presentación	Exame individual e presencial ao final da materia	80	A1 A2 A5	B1 B5 B6 B7	C6 C7 C9	D2 D3 D6 D8 D9 D10 D11 D12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua, o que implica asistencia mínima ao 80% das clases, participación na aula e elaboración de traballos de índole diversa.

Ao final do curso haberá un examen presencial, que será diferente para o alumnado de avaliación continua e para o alumnado que elixa ou teña que realizar obrigatoriamente a proba única. Isto é válido para o alumnado semipresencial. Se decide non asistir a clase ou non realizar ás distintas probas deseñadas para a avliación continuada, o alumnado será avaliado mediante proba única.

Se a alumna/o prevé a imposibilidade de asistencia ás clases, deberá comunicarllo e xustificarllo á profesora.

Nos casos de renuncia á avaliación continua, o alumnado será avaliado mediante proba única, que se celebrará ao final do cuadrimestre na data oficial. A proba constará de preguntas e exercicios sobre os contidos e lecturas do programa.

A mesma estrutura terá a proba na segunda edición (xullo).

A redacción é un contido máis da materia, e como tal será avaliada.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingüística: Lingüística xeral				
Materia	Lingüística: Lingüística xeral			
Código	V01G400V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Tradución e lingüística			
Coordinador/a	García-Miguel Gallego, José María			
Profesorado	García-Miguel Gallego, José María			
Correo-e	gallego@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Este curso é unha introdución aos fundamentos da estrutura das linguas e aos principios teóricos e metodolóxicos para a análise de datos lingüísticos			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
B8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
B9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
C5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
C8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D9	Capacidade crítica e de autocrítica.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas	A1	B1	C5	D2
	A2	B2	C8	D5
	A5	B6		D8
		B7		D9
		B8		D10
		B9		D11
				D12

Contidos

Tema

I. A linguaxe, as linguas e a lingüística	1. Linguaxe e comunicación 2. A lingüística: disciplinas e principais perspectivas teóricas e metodolóxicas da lingüística actual 3. As linguas: Clasificación e distribución das linguas do mundo
II. O uso da linguaxe	4. Pragmática 5. Análise do discurso e da conversa
III. O estudo do significado	6. Semántica
IV. Gramática	7. Sintaxe: Construcións e categorías gramaticais 8. Morfoloxía: A estrutura das palabras
V. Os medios da linguaxe	9. Fonética e Fonoloxía: Os sons da linguaxe 10. Linguaxe escrita, linguas signadas e outros medios de expresión. Sistemas de escrita.
	-

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	19	19	38
Resolución de problemas	12	24	36
Traballos de aula	12	24	36
Probas de resposta curta	2	15	17
Resolución de problemas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación xeral da materia, da metodoloxía docente e dos procesos de avaliación
Lección maxistral	Introdución aos conceptos e saberes relacionados coa temática da materia, apoiándose en lecturas complementarias e en comentarios e discusións na propia clase. Os alumnos semipresenciais deberán realizar as lecturas que se indiquen, e recibirán apoio complementario de profesores e compañeiros mediante plataformas dixitais.
Resolución de problemas	Problemas e exercicios relacionados coa análise estrutural das linguas e a análise discursiva. Semanalmente, os estudantes deberán realizar problemas e exercicios relacionados coa clase teórica semanal, para entregar mediante plataformas dixitais e presencialmente na clase práctica semanal, onde se comentarán eses exercicios e recibirán retroalimentación. Por tanto, para que unha tarefa poida ser avaliada son necesarias tanto a preparación e entrega previas como a presentación e discusión na clase. Os alumnos semipresenciais deberán realizar os mesmos exercicios, en cantidade e calidade, que os alumnos presenciais, pero poderán entregalos por medios dixitais e recibir retroalimentación do mesmo xeito. Ademais, os seminarios periódicos para estudantes semipresencias dedicaranse especialmente á revisión de problemas e exercicios

Traballos de aula	Actividades destinadas a fixación, ampliación e aplicación dos conceptos básicos relacionados coa temática da materia. Son actividades de periodicidade tamén semanal, complementarias das clases teóricas e dos problemas e exercicios, pero máis destinadas á fixación de conceptos, para realizar na aula e/ou nas plataformas dixitais. Algunhas destas actividades tomarán a forma de cuestionarios de autocomprobación para realizar na plataforma FaiTic, outras consistirán en temas de discusión ou tarefas de investigación para presentar por escrito ou oralmente na clase. Os alumnos semipresenciais poderán realizar actividades equivalentes, en cantidade e calidade, e entregalas por medios dixitais. Recibirán retroalimentación tamén por medio das plataformas dixitais e presencialmente nos seminarios programados ao longo do cuadrimestre.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	tención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. No caso dos alumnos semipresenciais, atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.
Resolución de problemas	tención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. No caso dos alumnos semipresenciais, atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.
Traballos de aula	Atención personalizada en titorías presenciais tanto individuais como en grupo. Atención mediante comunicación electrónica para asuntos que non poden resolverse presencialmente ou que, pola súa natureza, poden tratarse mellor electrónicamente. No caso dos alumnos semipresenciais, atención personalizada mediante comunicación electrónica (correo electrónico, plataformas docentes, videoconferencia, etc.), pero recoméndase recurrir á comunicación presencial sempre que sexa posible.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Asistencia e participación nas clases teóricas e lectura dos textos complementarios que se indiquen. Os alumnos semipresenciais deberán demostrar que consultaron as lecturas complementarias e outros materiais que se lles indique.	5	A1	B1	C5	D2
			A2	B2	C8	D5
			A5	B6		D8
				B7		D9
				B8		D10
	RESULTADO DA APRENDIZAXE:			B9		D11
	Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.					D12
Resolución de problemas	Realización correcta e en prazo dos problemas e exercicios que se propoñan ao longo do curso, tanto os realizados e entregados na clase como os entregados por medio de plataformas dixitais (esta posibilidade aplícase especialmente aos alumnos semipresenciais).	20	A1	B1	C5	D2
			A2	B2	C8	D5
			A5	B6		D8
				B7		D9
				B8		D10
	RESULTADO DA APRENDIZAXE:			B9		D11
	(Saber) Analizar datos lingüísticos					D12
Traballos de aula	Realización correcta e en prazo dos traballos de aula que se propoñan ao longo do curso ou das actividades equivalentes que se propoñan aos alumnos semipresenciais para presentar a través das plataformas dixitais.	15	A1	B1	C5	D2
			A2	B2	C8	D5
			A5	B6		D8
	RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.			B7		D9
				B8		D10
				B9		D11
						D12

Probas de resposta curta	EXAME(S) Resolución de cuestións breves sobre conceptos fundamentais da materia como parte dun ou dous exames presenciais.	30	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8	D2 D5 D8
	Prevese un exame parcial a metade do curso e un exame a final de curso na data fixada pola Facultade			B7 B8 B9		D9 D10 D11 D12
	Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente					
	RESULTADO DA APRENDIZAXE: Coñecer os fundamentos da estrutura das linguas.					
Resolución de problemas	EXAME(S) Resolución de problemas e exercicios relacionados coa análise e descrición de datos lingüísticos, como parte dun ou dous exames presenciais.	30	A1 A2 A5	B1 B2 B6	C5 C8	D2 D5 D8
	Prevese un exame parcial a metade do curso e un exame a final de curso na data fixada pola Facultade			B7 B8 B9		D9 D10 D11 D12
	Os alumnos semipresenciais deberán realizar estes exames presencialmente					
	RESULTADO DA APRENDIZAXE: (Saber) Analizar datos lingüísticos					

Outros comentarios sobre a Avaliación

O procedemento ordinario de avaliación é a avaliación continua, que presupón a asistencia ás clases e a entrega regular de exercicios e traballos propostos nas clases.

Os alumnos semipresenciais seguirán procedemento de avaliación continua se entregan regularmente os exercicios propostos a través de plataformas dixitais (FaITic).

Para facilitar a conciliación coa vida laboral e familiar, os estudantes matriculados na modalidade presencial poden solicitar, por motivos xustificadas, a dispensa da asistencia a todas ou parte das clases e ser avaliados continuamente en condicións similares aos alumnos semipresenciais.

Os que non sigan o curso con regularidade ou recurran voluntariamente á opción de avaliación única poderán realizar un exame global dos contidos da materia na data fixada pola Facultade. Este exame constituirá o 100% da cualificación.

Na segunda convocatoria (xullo), as porcentaxes relativas de avaliación serán as mesmas que para a avaliación ordinaria. Aqueles que seguiron a modalidade de avaliación continua, deberán presentar as actividades e exercicios do curso que non chegaran a facer ou non fixeran correctamente. Só como alternativa a actividades que pola súa natureza non se poden entregar por escrito, aumentará proporcionalmente o peso relativo do exame escrito.

A materia de exame inclúe, en calquera das modalidades, todas as lecturas consideradas obrigatorias, que se indicarán con cada tema, así coma os contidos das clases teóricas e prácticas que capacitan para resolver problemas e exercicios e responder a probas de resposta curta.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Crystal, David, **Enciclopedia del lenguaje de la Universidad de Cambridge. (Edición española dirigida por Juan Carlos Moreno Cabrera)**., Taurus, 1994[1987]

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.), **El lenguaje humano**, Ramón Areces, 2009

Escandell Vidal, Mª Victoria (coord.), **Invitación a la lingüística**, Ramón Areces, 2011

Genetti, Carol, ed., **How languages work: an introduction to language and linguistics**, Cambridge University Press, 2014

Mira Mateus, Maria Helena e Alina Villalva, **O esencial sobre lingüística**, Caminho, 2006

Ramallo, Fernando, Gabriel Rei Doval e Xoán Paulo Rodríguez Yáñez (eds.), **Manual de ciencias da linguaxe**, Xerais, 2000

Trask, Robert L., **Lingüística para todos**, Paidós, 2006 [2000]

Trask, Rober L. & Bill Mayblin, **Lingüística: una guía gráfica.**, Paidós, 2010

Yule, George, **El lenguaje**, 3^a, Akal, 2007

Yule, George, **The Study of Language**, 6, Cambridge University Press, 2017

Bibliografía Complementaria

Escandell, Victoria, **Claves del lenguaje humano**, Ramón Areces, 2014

Recomendacións

Outros comentarios

Se existen estudantes con necesidades educativas especiais, sexan estas do tipo que sexan, deben poñerse en contacto cos profesores da materia ao comenzo do curso para estudar a mellor maneira de adaptar os contidos e a avaliación do curso ás súas circunstancias.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura: Crítica literaria				
Materia	Literatura: Crítica literaria			
Código	V01G400V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinador/a	Suárez Briones, Beatriz			
Profesorado	Suárez Briones, Beatriz			
Correo-e	bsuarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Presentación dos fundamentos xerais da crítica literaria xeral			

Competencias	
Código	
A1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
B3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
B4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
B6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
B7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
C3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
C6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
C7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
C9	Coñecemento de retórica e estilística.
D2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
D5	Capacidade de xerar novas ideas.
D8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
D10	Capacidade de análise e síntese.
D11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
D12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ao terminar o curso, o alumnado debería estar en condicións de, por exemplo, elaborar una reseña dun texto.	A1	B2	C3	D2
	A2	B3	C6	D5
	A5	B4	C7	D8
		B6	C9	D10
		B7		D11
				D12

Contidos
Tema

1. Teoría da poesía

1. A linguaxe poética.
2. O significado da forma
3. Poesía e contido

2. Estruturas poéticas.

Tipoloxías estruturais.

3. A lingua poética 1. Sonido e grafía

Figuras fónicas e gráficas

4. A lingua poética 2. Gramática da poesía.

Figuras morfolóxicas e sintácticas

5. A lingua poética 3. Semántica da poesía.

Figuras do nivel semántico

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12	10	22
Resolución de problemas	0	22	22
Obradoiro	24	40	64
Presentación	10	30	40

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado e a presentar a materia.
Lección maxistral	Asistencia obrigada para o alumnado semi presencial Exposición dos contidos da materia pola profesora. O alumnado semipresencial terá tres sesións deseñadas especificamente, ás que pode asistir ou non. Serán sesións de dúas horas de carácter teórico e práctico (ás prácticas funcionarán a modo de pequenos obradoiros e serán avaliadas como tales).
Resolución de problemas	Son traballos específicos sobre figuras retóricas, fundamentalmente sobre tropos, segundo os principios metodolóxicos expostos nas clases.
Obradoiro	Traballos sobre a lingua poética nos seus niveis teóricos e críticos. O alumnado debe expor e defender oralmente ou por escrito o traballo de análise formal feito sobre os textos poéticos que proceda. O alumnado semipresencial non está exento desta proba.
Presentación	Proba presencial e individual (exame)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos
Resolución de problemas	Atenderanse personalizadamente as dúbidas que xordan no desenvolvemento dos traballos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas	Exposición oral e/ou escrita por parte do alumnado dun tema concreto ou dun traballo. Traballos que realiza o alumnado. Probas que inclúen actividades, problemas ou casos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade proposta, plasmando de xeito práctico os coñecementos teóricos e prácticos da materia. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	10	A1 A2	B2 B3 B4 B6	C3 C6 C7 C9	D2 D5
Obradoiro	Talleres de comentario poético. Traballárase intensivamente na análise formalista da linguaxe poética. Valoración de capacidade de comprensión, argumentación e interpretación dos métodos de análise. Para o alumnado semipresencial, esta actividade é obrigatoria	10	A1 A2 A5	B2 B3 B4 B6 B7	C3 C7 C9	D2 D5 D8 D10 D11 D12
Presentación	Proba de carácter presencial e individual (exame)	80	A1 A2	B2 B4 B6		D2 D5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A participación e o desenvolvemento dos traballos e exercicios da materia en tempo é obrigado para a persoa que queira ser

avaliada pola modalidade continua e tamén para o alumnado da modalidade semipresencial. Tanto para este alumnado como para quen non siga esta modalidade de avaliación, alumnado semipresencial incluído, haberá un exame final nas datas fixadas pola Facultade en maio e en xullo, no que se dará conta de toda a materia, tanto da teoría como da práctica.

Porcentaxe de presencialidade obrigatoria na avaliación continua para o alumnado presencial: 80%

A avaliación en xullo para o alumnado que tivera optado pola avaliación continua e non aprobase consistirá en facer un exame teórico e práctico de toda a materia.

En calquera caso, a copia literal de traballos alleos sen recurrir ás convencións da cita redundará nun suspenso innegociable.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GUPO Mi, **Retórica general**, Paidós, 1987

LAUSBERG, Heinrich, **Elementos de Retórica literaria**, Gredos, 1975

MORATARA GARAVELLI, Bice, **Manual de Retórica**, Cátedra, 1991

PARAÍSO, Isabel, **Psicoanálisis de la experiencia literaria.**, Cátedra, 1994

REIS, Carlos, **Técnicas de análise textual**, Coimbra, 1976

REIS, Carlos, **Comentario de textos. Fundamentos teóricos y análisis literario**, Colegio de España, 1995

SPANG, Kurt, **Fundamentos de Retórica. Literaria y publicitaria**, Ediciones Universidad de Navarra, 1991

YLLERA, Alicia, **Estilística, poética y semiótica literaria**, Alianza Editorial, 1974

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Literatura: Crítica literaria/V01G400V01205

Literatura: Introducción aos estudos literarios/V01G400V01104

Literatura: Teoría da literatura/V01G400V01203
